

2023Z10720

Vragen van het lid **Westerveld** (GroenLinks) aan de Staatssecretaris en de Minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport over *de toename van obesitas onder jongeren* (ingezonden 13 juni 2023).

Vraag 1

Bent u bekend met het nieuwsbericht van het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) «kwart 18- tot 25-jarigen te zwaar»?¹ Heeft u ook de column van de heer Zonneveld gelezen? Zo ja, wat vindt u van zijn boodschap?²

Vraag 2

Deelt u de conclusie van het onderzoek van de Universiteit Maastricht dat de gezondheidskosten jaarlijks maar liefst 79 miljard euro zijn?³

Vraag 3

Vindt u dat bij het maken van beleid, er ook een taak ligt bij de overheid om overgewicht en de vaak bijkomende gezondheidsproblemen en kosten tegen te gaan of vindt u dit primair een probleem van kinderen en ouders? Staan gezondheidsverschillen voldoende op de kaart bij alle departementen bij het maken van nieuw beleid?

Vraag 4

Deelt u de mening dat van de kosten per volwassene met overgewicht/obesitas, die €11.500 per jaar bedragen, heel wat maatregelen te betalen zijn die leiden tot het terugdringen van overgewicht?

¹ CBS, 1 juni 2023, «Kwart 18- tot 25-jarigen te zwaar» (<https://www.cbs.nl/nl-nl/nieuws/2023/22/kwart-18-tot-25-jarigen-te-zwaar>).

² AD, 21 april 2023, «Column Thijs Zonneveld | We betalen 11.500 euro per volwassene per jaar voor alle kosten die overgewicht met zich meebrengt» (www.ad.nl/andere-sporten/column-thijs-zonneveld-we-betalen-11-500-euro-per-volwassene-per-jaar-voor-alle-kosten-die-overgewicht-met-zich-meebrengt-br-br~add466b9/).

³ Maastricht University, 1 februari 2022, «Kosten overgewicht en obesitas ruim €79 miljard per jaar» (www.maastrichtuniversity.nl/nl/nieuws/kosten-overgewicht-en-obesitas-ruim-%E2%82%AC79-miljard-jaar).

Vraag 5

Hoe kijkt u terug naar de afspraken uit het preventieakkoord uit 2018 waarin is afgesproken dat obesitas onder volwassenen van 50% naar 38% gedaald zou moeten zijn? Deelt u de mening dat deze afspraak is mislukt?

Vraag 6

Hoe komt het dat de concrete maatregelen zoals de onderstaande, die in dit preventieakkoord zijn afgesproken en prominent zijn gecommuniceerd⁴, allemaal niet zijn uitgevoerd:

- De btw op groente en fruit verlagen van 9% naar 0%;
- Hogere belastingen op frisdrank en bier;
- Een suikerbelasting;
- Afspraken met producenten over gezonder voedsel?

Vraag 7

Is naar uw mening voldoende bekend over de oorzaken waarom overgewicht onder jongeren zo sterk toeneemt? Zo ja, kunt u de belangrijkste redenen noemen?

Vraag 8

Wat zijn specifiek de redenen dat mensen met een praktische opleiding, een lager inkomen en een migratieachtergrond vaker overgewicht hebben en minder vaak aan de beweegrichtlijn voldoen? Klopt het dat deels samenhangt met de prijs van gezonde voeding, en de hoogte van contributies van (sport)verenigingen en sportspullen?

Vraag 9

Hoe beïnvloeden deze nieuwe cijfers over de grotere toename van overgewicht onder jongeren met laagopgeleide ouders en/of een migratieachtergrond de kabinetsdoelstelling om gezondheidsverschillen te verkleinen? Vindt u het tijd om de maatregelen die horen bij de ambities op te schroeven?⁵

Vraag 10

Hoe wilt u stimuleren dat de jongeren met overgewicht, die volgens het CBS ook minder vaak voldoende bewegen, meer gaan sporten en bewegen? Gaat u behalve eerder ingezet beleid hier extra actie op ondernemen?⁶

Vraag 11

Bent u zich ervan bewust dat jongeren tussen de 18 en 25 relatief vaak aangeven dat voldoende lichaamsbeweging hen niet bezighoudt? Deelt u de mening dat hier een belangrijke oplossing ligt in het tegengaan van obesitas in deze leeftijdscategorie? Kunt u bijvoorbeeld meer doen om te voorkomen dat jongeren afhaken omdat bij veel amateurverenigingen de nadruk ligt op prestatie, en plezier in sport en bewegen niet altijd op de eerste plaats komt?⁷

Vraag 12

Wat kunt u verder doen om specifiek voor deze leeftijd het bewustzijn te vergroten dat meer bewegen gezondheidsproblemen voorkomt en verhelpt?

Vraag 13

Wat is precies gebeurd met de aanbevelingen uit het advies «Plezier in bewegen» van de Sportraad, de Raad voor Volksgezondheid en Samenleving en de Onderwijsraad? Kunt u dit per aanbeveling uiteen zetten?

⁴ Rijksoverheid, «Maatregelen Nationaal Preventieakkoord» (www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/gezondheid-en-preventie/nationaal-preventieakkoord).

⁵ Terminologie van het CBS, niveau van basisonderwijs, het vmbo, de eerste 3 leerjaren van havo/vwo en de entreeopleiding, de voormalige assistentenopleiding (mbo1).

⁶ CBS, 20 april 2023, «(On)gezonde leefstijl 2022: opvattingen, motieven en gedragingen – 4. Sporten en bewegen» (www.cbs.nl/nl-nl/longread/rapportages/2023/on--gezonde-leefstijl-2022-opvattingen-motieven-en-gedragingen/4-sporten-en-bewegen).

⁷ Nederlandse Sportraad, «Plezier in bewegen» (<https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/plezier-in-bewegen>).

Vraag 14

Zijn in alle gemeenten mogelijkheden voor kinderen van financieel minder welgestelde ouders om bijvoorbeeld de contributie van sportverenigingen vergoed te krijgen?

Vraag 15

Welke maatregelen wilt u treffen op de korte en lange termijn om de een op de vijf mensen die aangeeft te weinig geld te hebben om gezond te eten, te ondersteunen?⁸

Vraag 16

Hoe verklaart u de voorzichtige trendbreuk die is te zien bij kinderen met obesitas tot 18 jaar? Welke lessen kunt u daaruit trekken voor de leeftijdsgroep 18–25 jaar?

Vraag 17

Hoe zien de trends van de toename van overgewicht eruit bij de leeftijdsklassen boven de 25 jaar?

Vraag 18

Kunt u verklaren waarom de toename in overgewicht in de verschillende leeftijdsklasse zo'n verschillend beeld laat zien? Zo nee, bent u bereid hier aanvullend onderzoek naar te laten doen?

Vraag 19

Deelt u de mening dat jongeren in de jeugdzorg, mensen met een beperking in een instelling en patiënten ook gezond moeten eten? Bent u er bewust van dat dit vaak niet zo is?

Vraag 20

Welke stappen zet u om het eten in ziekenhuizen, zorginstellingen en de jeugdzorg gezonder te maken? Bent u bereid om samen met zorgverleners, voedingsdeskundigen en vertegenwoordigers van bewoners een richtlijn gezonde voeding te maken, zodat dit integraal onderdeel wordt van goede zorg?

Vraag 21

In hoeverre voldoen jongeren in de jeugdzorg en mensen met een beperking in instellingen aan de beweegrichtlijnen?

Vraag 22

Op welke wijze zijn de beweegrichtlijnen geïmplementeerd in de zorgverlening van de jeugdzorg en de gehandicaptenzorg? Indien dit volgens u nog kan worden verbeterd, welke stappen bent u dan van plan te ondernemen?

Vraag 23

Heeft u concrete doelstellingen en cijfers over het verlagen van het percentage jongeren en volwassenen dat overgewicht/obesitas heeft? Zo ja, welke bijpassende en concrete maatregelen gaat u nemen om deze doelstellingen te halen?

Vraag 24

Zo nee, hoe vindt u het uit te leggen aan deze mensen zelf én aan de samenleving dat gezondheidsproblemen zo omvangrijk zijn en jaarlijks 79 miljard kosten?

⁸ Nederlandse Sportraad, «Plezier in bewegen» (<https://www.nederlandse-sportraad.nl/adviezen/plezier-in-bewegen>).